

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălănitare pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

De ce te temi, nu te trece.

Pe când se desbătea în dieta Ungariei articolul de lege referitoriu la introducerea limbii maghiare în scoalele populare, presa nemaghiară își esprima temerile sale. Naționalitățile nemaghiare vedeau prin o astfel de lege alterându-li-se între altele dreptul garantat prin §. 1 al articolului de lege 44 din 1868.

Se ridicară proteste în contra unei astfel de legi. Li se spuse maghiarilor, că o atare lege nu ține cont de recerînțele și principiile pedagogice și că prin urmare naționalitățile sunt în drept a vedea în ea basa, ce va să se pună maghiarisării scoalelor populare.

Cu toată sfortărea naționalităților nemaghiare legea se primi. Ca să nu fie însă prea evident scopul principal urmărit de legea aceasta, se statorî: „limba maghiară să fie numai obiect de învățământ în scoalele populare nemaghiare.”

În decursul timpului au avut naționalitățile nemaghiare din Ungaria ocașione a se convinge, că temerile au fost basate, și că ținta susnumitei legi e în adevăr maghiarisarea scoalelor. Streinii chiar, cari la început nu au prea dat ascultare plîngerilor ridicate de nemaghiarii din Ungaria asupra nedreptăților, ce li se fac, s'au convins în cele din urmă, că naționalitățile nemaghiare au cuvînt de a se plînge.

Din relatările presei maghiare, aprețiate și în coloanele acestui diar, am vădut, că guvernul a sprijinit pe față ideea maghiarisării, ceea ce a întinpinat aplausele acelei prese. După ce s'a cam deochiat lucrul în afară și guvernul a băgat de samă, că se descreditează înaintea lumii, dacă nu va înceta — cel puțin la părere — cu sprijinirea pe față a acestei idei, guvernul și-a retras sprijinul oferit. Dar eată că în presa maghiară se propagă o idee nouă, chemată a înlocui spri-

ginul detras de guvern. Se propune înființarea de „Reuniuni de maghiarisare.”

Guvernul nu numai n'a fost pasiv față cu o propunere ca aceasta, care vatemă adânc drepturile, ce s'au garantat naționalităților nemaghiare, ci i-a dat sancțiunea prin întărirea statutelor Reuniunilor de maghiarisare înființate. Guvernul, care e chemat a priveghia, ca să se observe și execute legile, a trecut în mod volnic preste ele, sancționând drepturi excepționale.

Când ne-am pune noi românii să înființăm reuniuni pentru lățirea limbii române între conaționalitățile din patrie, ceea ce n'ar fi un rău așa mare, de oare-ce ar contribui numai la cultură, ne-ar întări oare guvernul atari statute? Oare nu ne-ar învinui, că sîntem mai sciu și eu ce, numai patrioți buni nu, și ne-ar interdice înființarea fără multă motivare?

Nu se poate ca să se fi interpretat articolul de lege referitoriu la introducerea limbii maghiare în scoalele populare în favorul maghiarisării fără scirea și consensul guvernului.

Cu atât mai puțin se poate aceasta, cu cât ne convingem, că unde nu mai poate, guvernul deschide calea maghiarisării.

De ce ar călca legea organele subalterne într'un mod așa de drastic, precum arată cazul cu Valendorf, dacă nu ar sci că o fac cu conivența guvernului? Asemenea casuri recomandă pe călcătorii de lege, în loc ca să le atragă pedepse din partea guvernului. Acemenea procederi află rîsunet la guvern, căci corespund cu intențiunile urmărite de el prin articolul de lege referitoriu la introducerea limbii maghiare în scoale.

Datele statistice despre instrucțiune în anul scol. trecut 1881/1882 ne au dovedit că temerile naționalităților au fost basate și că scopul principal ce se urmărește prin instrucțiune e maghiarisarea. Nu-i destul că

limba maghiară să se propună și în scoalele nemaghiare, limba maghiară trebuie să fie limba de propunere în școală, altfel școala nu e patriotică.

În discușiunea budgetului de instrucțiune s'a enunțat pe față că chemarea școlii maghiarisarea.

Mai evident se vede scopul, ce se urmărește, din cele ce ni le comunică „Pesti Napló” în Nrii. 342—344 din 12—14 Dec. a. c. Comentarele ce le face foaia aceasta la raportul ministerial despre scoalele medii și superioare sînt destul de semnificative.

Câți copii și cu ce spor au frecventat școala, e lucru secundar! Lucru de căpetenie e, câți copii nemaghiari au învățat limba maghiară.

Sporul în privința aceasta e normativ, sporul ce se face în celelalte obiecte de învățământ e lucru secundar.

Deși s'au făcut oare-care pași în învățarea limbii maghiare, sîntem încă departe de scop. Sînt încă multe scoale cu limba de propunere nemaghiară. Cu deosebire cei din Transilvania sînt renitenți în punctul acesta. Asupra acestora se plînge mai rău „Pesti Napló”. Scoalele române și săsesci din Transilvania trebuie maghiarisate, căci, pe lângă alte scăderi acestea nutresc simburile „dacoromanismului și pangermanismului.” În ele, predându-se învățământul numai în limba maghiară, se cultivă ideea inimice statului.

„Pesti Napló” recomandă dietei petițiunea comitatului Hont: „să depindă aplicarea învățătorilor la scoalele confesionale dela întărirea guvernului.”

„Noi avem, dice „P. N.”, toată încrederea în învățători, cari ei sînt mai maghiari decît scoalele. Între popoarele nemaghiare e fiecare învățătoriu maghiar un apostol al maghiarismului.”

Ungaria va deveni, după „P. N.”, numai prin învățătorii maghiari stat civilizat, căci numai aceștia sînt în

stare a „întări Ungaria în iubirea și în cultura fiilor săi.” Numai atari puteri vor sci introduce în învățământul public o direcțiune patriotică maghiară națională. Numai învățătorii maghiari se conformează „inspecțiunei și influinței statului: numai aceștia sînt pătrunși de adevărul, că „civilizațiunea în Ungaria trebuie să fie maghiară.”

Numai învățătorii maghiari sciu propaga „patriotismul și maghiarismul.”

Ni se face în special nouă românilor din Transilvania imputarea, că sîntem înderept în cultură, că noi ne acomodăm mai puțin maghiarismului și ideei de stat maghiare, de oare-ce noi avem mai puține scoale în cari pe lângă limba română să fie limbă de propunere și cea maghiară. Afară de comitatul Făgărașului și al Hunedoarei nu dispunem de învățători cu cunoștințe din limba maghiară. Numai aceste două comitate nu se „opun ideei de stat maghiare.” În toate celelalte comitate sînt în putere între români „dacoromanistii.”

Naționalitatea maghiară e periclitată mai mult în Transilvania, țeara aceasta „ne însulfă mai multă grijă.”

Guvernului îi e mărginită, continuă P. N., influența în Transilvania, Aspirațiunilor culturale și naționale maghiare se opune aici „autonomia celor două biserici române, excepționând părțile în cari se află episcopi de treabă (joravaló) — de aceștia sînt doi.”

Drepturile garantate acestor confesiuni apoi autonomia serbească și a bisericii luterane la sasi jignesc tendința articolului de lege pe basa căruia se poate înainta maghiarisarea.

Resistența pasivă bisericească trebuie nimicită sau cel puțin slăbită. Adresa comitatului Hont merită toată atențiunea. Ea cere ca dreptul de întărire a învățătorilor confesionali să fie rezervat statului, pentru ca se nu se concreadă creșterea poporului oa-

FOIȚA.

Bunica.

(Novelă.)

Doamne dar multe săcături mai aude omul în lumea aceasta cu cele două urechi ale sale; dacă nu și-le poate închide cum face bună oară cu ochii. Așa e și cu dîcătoarea, că totdeauna una copilul cel mai mic e mai drag tuturor, cine scie de ce. Eu eram cel mijlociu și totuși bunica m'ar fi purtat în sin, dacă era cu putință, atât i cădusem de bine la inimă. Pentru lumea aceasta n'ar fi venit, odată măcar, cu mâna goală de unde se ducea; fără îmi aducea mai una, mai alta, scîți cum se aduce la copii. Dar' las' că și eu o iubeam! De se ducea unde-va și zăbovea mai multă vreme — scîți d-voastră cum au nărav oamenii să șadă, unde se duc, cât cu treabă, cât fără treabă — eu stam cât țî-i ziua de mare buburuz la ușa curței, așteptând, că ba acum, ba acum pică. Când era ea dusă la oraș, îndată ce prânșiam mă suiam cu Mitrutu popei, cu Duhul

lui Dreva și cu alți tovarăși buni de ai mei, și tot așteptam să se întoarcă cu puiul tîrgului, deși poate nici în oraș nu ajunsese încă. Mitrutu popei era neam cu mine despre tată, și gîndea, că da de-i va aduce și lui ceva; ear Duhu era pretin cu noi. Dar cum să șești tu în dricul verei, când ziua e cât un an, fără leac de lucru? Ne socotim că de o cam dată să ne dăm pe coasta bisericii de a durigușul; cine a merge mai departe și mai iute acela să fie mai viteaz. Ține-te copile! Ni să încovăeau și părăeau coastele, când treceam preste câte o peatră mai colțuroasă; dar cine ar fi îndrăsnit să dîcă odată vai? N'ar mai fi putut scăpa de gurile celorlalți până e ceriul, ear de vitejie nici vorbă mai mult. Așa ne petrecream noi pe coasta bisericii până ne apuca seara.

Atunci ne trăgeam ca moarea cea rea cătră casă. Despre ceilalți nu vî pot spune, dară eu de ostenit ce eram, pîn' să se gate cina, și ascultam cățulul pămîntului, cu picioarele în tăciuni. Să fi stat în creștet și nu mă puteai pune în picioare până în ceea țî, când era

soarele de o svêrlită bună departe de deal. Atunci primeam puiul tîrgului și împăcându-mă cu pîntecele, mă făceam, că lucru ceva prin curte până ce mi era la îndemână a-mi lua castrafusele. Mai întăi și mai întăi mă duceam prin vecini să vîd, că sculatu-mi-s'eu tovarășii. După aceea mai ia mă până ce sfinția soarele, dacă ai de unde. Mama mă mai lua de scurt, dar bunica îmi ținea proptă și așa scăpam ca prin pene.

În chipul acesta am dus-o tare bine cu bunica precum și ea cu mine, vreme lungă. Poate că și mai departe tot așa o duceam, dacă n'ar fi făcut ea ce-a făcut. Eu? să-mi fi făcut tot pe voe și nu mă supêram. Așa însă eu nu port vina, Dșeu vede că-i de-asupra.

Scîți și d-voastră, că nu-i bucurie fără de întristare; așa a fost și cu pretința mea cu bunica.

Era pe vremea, când se răsădește curechiul în curechiște. Bunica tocmai se apucase de răsădit; ear eu isprăveam, nu mai țin minte ce, prin curte. Aud numai odată: „Gligore! hai tu dragă, să-ți dee bunica ceva!”

Mă pune păcatele, că ceva lucru bun n'a putut să fie, de mă duc. Și de aci să vede, că am fost un copil bun și ascultător, căci altul, cine știe, că mergea ori ba! Cum m'apropiu de ea, îndată mă umflă de urechi și mă ridică'n slavă, bombăind: „Atăta să mi se înalțe căpățâna!” Țin minte pîn' trăesc. Am boscorodit-o și eu cum am sciut, dar' ea nici paură n'avea. Mă duc s'o spun la tata; dar tata încă n'are ce lucra făr' se pune pe ris. Las' tată gîndii eu în mine, că dac'am ajuns până într'atata, te voui vedea eu cu cine-i mai pune altoii de ađi încolo, că cu mine sciu că nu. El, tată-meu, de câte ori ave de-a pune vr'un pom, nu scia alta, făr' să mă strige pe mine să țin cu amîndouă mînilor de trunchiul lui, când îl așeđa în pămînt. El dîcea că numai așa va rodi pomul în fie-care vară; pe când dacă țini numai c'o mână, — într'o vară face poame, într'alta ba. Se poate, că tată-meu are drept, căci mulți pomi am vîdut chiar eu cu ochii mei, rodind numai la câte doi — trei ani.

Tot așa am trăit cu bunica ca

menilor necualificați și nici răsvrătoriilor dușmani statului.

„Ne trebuie inspectori de scoale cum se cade, și cel puțin de 10 ori mai multe scoale de stat de cât cele existente. Numai prin scoale de stat se poate nimici opozițiunea naționalităților față cu statul maghiar și cu limba maghiară.

„Durere! Nu sunt bani! Politica înaltă îi absoarbe toți, interesele naționale și cultura trebuie să plătească prețul acelei politici.”

Să se înființeze cu ori ce preț scoale de stat, căci „Slovacii maghiarizați” sunt dovada cea mai bună, cât de salutară e măsura aceasta.”

„Ungaria e stat maghiar. Predomnirea maghiarismului e justificată. Avem speranță, că societatea va fi mai maghiară ca până acum, dovadă scoalele medii, în cari se pune deosebit pond pe învățarea limbei maghiare.

„Instrucțiunea și patriotismul sunt gemeni.

„Ambele se condiționează reciproc.

„Instrucțiunea va fi corespunzătoare numai, dacă va fi conformă legii și va avea de rezultat maghiarizarea, căci în maghiarism se oglindează patriotismul.

Numai putem fi la îndoeală despre scopul, ce se urmărește prin legile scolastice de ați. Avem cuvânt a constata, că temerile ridicate de naționalitățile nemaghiare din Ungaria au fost întemeiate, precum e întemeiat și adevărul, că de ce te temi, nu te trece.

Și puținele gimnasilor, de cari dispun naționalitățile nemaghiare, sunt un ghimpe în ochii maghiarilor. „Pesti Napló” își varsă tot veninul asupra lor.

„Sații au 7 gimnasilor germane și 2 scoale reale. În acestea se propagă specific germanismul săsesc. Germanismul e în Transilvania săsesc, în Germania e scut al fidelității în Ungaria însă e o notă de infidelitate (nota infidelitatis.) Gimnasilor acestea sunt lutherane și se află în Bistrița cu 143 scol., Brașov cu 160, Mediaș cu 120, Sibiu cu 198, Sighișoara cu 110, Reghinul săs. cu 58 și S. Sebeș cu 53 scolari. Scoala reală din Brașov cu 80 și cea din Sibiu cu 163 de scolari. Toți elevii sunt de naționalitate germană.

Acestea sunt scoale nouă medii. În elenu întră copilul din părinți maghiari. Le cercetează numai puțini români. Limba de propunere e peste tot cea germană. În acestea se strică 1058 cetățeni tineri din Ungaria, căci se înstrăinează în mod sistematic de statul

maghiar și de națiunea maghiară, în a căror sin sunt chemați a locui.

Alta e soarta acelor copii din părinți germani, cari cercetează scoalele diu Eperies, Iglau, Pojon, Oedenburg, Leutsau, la olaltă cu fi maghiari unde ascultă pe profesori maghiari, sau și a acelora, cari frecventează gimnasilor de stat din Panciova și Biserica-albă. Elevii acestor institute sunt la Universitate deja maghiari, și stau deopotrivă cu noi în viața practică, diferență între ei și noi nu există.

Și românii?

Aceștia au gimnasilor în Beiuș cu 171, Blaj cu 381, Năsăud cu 186, Brașov cu 177 și în Brad cu 79, apoi scoală reală în Brașov cu 91 elevi români.

Scoalele acestea medii sunt semnificative, căci ele sunt mașine, cari produc daco-românismul (költögópek) Un gimnasiu e situat în Ungaria, toate celelalte în Transilvania, ca și cele săsesci.

Cu astfel de scoale nu se va preface Uniunea nici când în carne și sânge! În Transilvania nu va înceta în modul acesta nici când lupta naționalităților, căci tinerimea se crește în idei revoluționare. Dacă 1075 tineri români, jumătate din tinerimea studiosă cercetează astfel de scoale pe care alte naționalități nu le cercetează și în cari se nutresc cu fantasilor politice și se deprind în răsvrătiri, mai poate fi vorba de pace?

Întrând tinerimea aceasta în viață vine în conflict cu sine și cu împregiurările, în care voesc a trăi. Deja la Universitate e izolată și se isolează ea însăși: fie care tiner român își închipuesce că va deveni ministru în Dacoromania sau cel puțin comite suprem. Reîntorcându-se acasă îi vine cu greu a fi diurnist sau practicant de advocatură și crede că e persecutat de maghiari; își poartă părul sburlit, are privire selbatică și caută a fi ales de tribun al poporului.

Între cele 6 scoale daco-române e deosebirea aceea, că 3, anumit cea din Beiuș, din Blaj și din Năsăud stau, ca scoale greco-catolice, sub nemijlocita inspecțiune a statului. Scoala din Năsăud o a creat statul prin pactul făimos a lui Kerkapolyi, care a donat dominiul Năsăudului românilor, cela ce încă nu a primit sancțiunea dietală. Vatra de agitațiune a greco-orientalilor e Brașovul; acesta e capitala lor; la gimnasiul din acest loc propun 15 profesori, la scoala reală 7 cu fl. 18,666 spese proprii și fl. 4522 spese dela stat. Scoala aceasta e debilă ca și gimnasiul din Brad. De unde se va acoperi partea cealaltă de spese, după ce nu se face din un fond religionar, im-

ochiul cu aiul câtăva vreme. Să înțemplă însă curând după țufuratul de urechi, că așa-i țice pe la noi, de mi se făcu nesce bube de cele dulci peste întreg obrazul. Ce-i de făcut? Mama la firea buruenilor se pricepe ca și mine. Dar lasă-mă numai pe mâna bunicăi! Unsu-ma ea cu unt din luna lui Martie; — cu smântână dulce; — cu miercure vână; — cu cenușă de coadă de bost anpărsit, muiată, în smântână dulce; — cu tină de sub trepte mesei, unde se țin canele cu apă; — cu bureți negri mărunți, ce se fac pe grămezile de gunoiu; — cu zmgă făcută prin frecarea a două oale făcute în deosebite locuri, frecare făcută numai Miercurea și Vinerea pe nemâncate ca să fi scupatul curat, căci trebuie să udi oalele pe partea unde le freci cu scupat; — și cu alte multe felii de leacuri, pe cari nici doftorii cei mai iscusiți nu cred că le cunosc. Din ce, din ce nu, nu ve pot spune, destul, că de bube mă mântuiesem până ntrun ceas. După aceasta ne-am făcut prietini cum se cade. Ori în cătrău se ducea mă duceam și eu, căci ea mă chema. Une ori, bunăoară când mergea la vie uita totdeauna să

mă cheme, dar eu sciam merge și nechemat. Da apoi învățăturile ei cele frumoase, ce mi-le da la privilegiuri de acestea?!

Ei, dragul bunicăi, țicea ea când mă vedea cam amarit din pricina celui Crăciun, care sosea tot cu o septămână mai târziu decât al Ungurilor, — Crăciunii lăcuiesc cu toți la olaltă și odată pornesc ca să vină nu mai cât vinind ei, Ddeu scie din ce depărtare îi apucă acum earna. Crăciunul cel unguresc e îmbrăcat în haine de cele subțiri de poți prinde pesci cu ele — ști tu cum i-s îmbrăcați și Ungurii ceia ce vin pela noi după var și mai după poame —; ear al nost are o bundă de oae până în pământ. Com vin ei așa pe drum povestind mai una mai alta, pe al Ungurilor îl răsbesce frigul; zgribură și bate în pepteni ca el, — pe când al nost nici nu vrea să scie. Deci al Ungurilor o ia la talpă, cât îl slujesc picioarele și lasă pe al nost, cine scie pe unde! Cum își șisei, dragul bunicăi, al nost vine și nu vine, că nu i nici frig nici grabă! Din pricina asta aveam mare necaz pemoș Crăciun. (Va urma)

pregiurarea aceasta cere oare-care explicare.

Spre norocire cercetează cea mai mare parte a tinerimei române gimnasilor maghiare din Arad, Lugos, Oradea-mare, Cluj și Alba-Iulia. Aici învață și alt ceva nu numai a fantasa. Naționalitatea română e foarte aplicată la fantasare.

Constatăm cu plăcere, că afară de aceste 16 scoale medicale celelalte 163 sunt institute patriotice și, după limba de propunere, mai toate curat maghiare.

La espectoratiuni și invecitive de acestea n'aveam nimic de reflectat. Le însemnăm numai, ca se le ținem mai bine în minte. *Gut zu wissen aufzuschreiben*.”

Revista politică.

Sibiu, în 20 Decemvre.

Dela Paris au venit una după alta două sciri, cari deși în sine nu poartă timbru politic, nu se pot desbrăca cu totul de însemnătatea politică. Telegraful anunță moartea lui Gambetta, care a urmat ați noapte la meșul nopței. Sunt multe și felurite șoptele și vorbele despre originea morții lui Gambetta, cari n'au absolut nimica comun cu politica. După ce se vor lămuri puțin lucrurile asupra evenimentului — morții lui Gambetta, ne vom întinde și noi la mai multe asupra obiectului. De astă dată țicem că partida republicană din Francia a perdit mult; prin aceasta nu țicem însă că și Francia a perdit cât au perdit republicanii.

A doua scire dela Paris este sinuciderea ambasadorului austro unguresc a contelui Wimpffen. Aceasta intrată este politică, încât este reprezentantele monarhiei austro unguresci, care din motive necunoscute, și-au luat viața.

„Pacea” se continuă și în septemăna aceasta și poate că nu o va conturba nici ordinul dat de a pleca în Galiția regimentele de dragoni, staționate în Linz și Wels. Cărligul de care s'au acățat alarmele de războiu, pare a fi în Viena. Contele Kálnoky, țice un țiar polon, uresce pe poloni, prin urmare iubesc pe ruși. Este dar datorita maghiarilor și polonilor să se convingă ce politică esternă au să spriginească. Speră că în cele din urmă Kálnoky se va retrage și îl va înlocui Kallay. Așa dar cărligul delăturat și apoi vre-o câte-va frase de laudă asupra disciplinei politice unguresci în presa dela Berlin și lucrurile vor da înainte...

Un războiu ruso-german.

Țiarul „Ecol” (care apare în Moscova), cetim în „Românul” și care de altmintreli este foarte moderat, rădică mănua de războiu aruncată de „Kölnische Zeitung” și discut cu mult sânge rece ca cum ar fi vorba despre lucrul cel mai natural de pe lume, sorții unui războiu ruso-german. Citatul țiar scrie următoarele:

O ciocnire cu Germania nu este atât de îngrozitoare, după cum se presupune. În aceste din urmă țile s'a discutat adese ori prin presă puținta unei ciocniri între Germania și Rusia. Astfel corespondentele din Berlin al țiarului „Golos” comunică că prin cercurile guvernamentale ale Germaniei era aproape un lucru otărit de a profita de situațiunea cea anevioasă a Rusiei, spre a esecuta lovitură ce se plănuesce de multă vreme contra ei. Numai cunoscută întrevedere dela Dantzic a împedecat realizarea acestui plan. De și față cu asemenea șgomote nu trebuie cineva să creadă numai decât, că ele sunt întemeiate, totuși ele nu vor putea lipsi de a produce o impresiune dureroasă asupra ori căruia rus. De fapt, cineva nu poate să

înceapă un războiu, decât numai atunci când rezultatele așteptate au în adevăr o însemnătate, căci în ori care alt cas, un războiu chiar când este victorios, apasă foarte greu asupra întregii țeri. De altmintreli lipsesce orice temeiul serios pentru temerea că un atac al Germanilor ar putea fi încoronat de succes. Campaniile din 1866 și 1870 precum și literatura lor, au deșteptat în mase convingerea că cancelarul de fer, comitele Moltke și armata prusiană sunt neînvinși și nimic nu este peste puțintă pentru ei. Dar așa să fie oare în realitate? Voim a ne încerca să espunem posibilitățile asupra căror ar putea conta Prusia la cas de un războiu cu Rusia, dar în același timp și pe acelea, care ar exista în această luptă în avantajul nostru Prusianii au avantajul unei mobilisări mai repezi, care le permite de a ne apuca înainte cu o invasiune. Prusianii au mulți generali buni; flota lor numără 29 frumoase vase cuirasate, fortărețele lor sunt în stare bună, întreaga rază de fruntării despre Rusia este bine pregătită întru aceea ce privește întăririle în fine, alianțele și neutralitățile bine alese și cu îngrijire pregătite aduc Prusianilor un mare sprijin. Principele de Bismarck a dovedit că în aceasta este măestru, pe când Rușii, din contra, după cum se poate vedea din istorie, au fost totdeauna nescie diplomați slabi. Toate acestea dovedesc că Germania este un protivnic serios, că este de trebuință a încorda toată atențiunea punctelor noastre slabe și a implini pe cât se poate de repede lipsurile ce există. Dar din toate acestea nu rezultă numai decât că Germania e neînvinșă și că trebuie necesarmente să câștige supremația asupra noastră. Superioritatea din organizațiunea militară, precum și în educațiunea tactică, a fost și pe timpul războiului de șapte ani, întocmit ca și acum de partea Prusianilor și cu toate acestea am raportat victorii asupra lor. De și trebuie să dăm dreptate științei, experienței și cunoscințelor de războiu ale generalilor prusiani, totuși se găsec la noi cu toată sărăcia noastră, câte va nune însemnate în această privință.

Starea financiară a Rusiei nu este strălucitoare, și aceasta este un lucru însemnat, de vreme ce în țiu de astăzi războiul nu se face numai cu trupe, ci și cu bani. Cu toate acestea însă războiul nu se face cu bani proprii, ci se recurge la împrumuturi; și ar fi cu greu de a ne arăta un singur cas, în care războiul să fi început cu o stare financiară strălucită.

Cea mai mare parte din războaiele făcute, și mai cu deosebire de noi au fost începute în nesce relațiuni financiare foarte proaste, și totuși multe din ele au fost victorioase. În fine trebuie că țeara, pe timp de războiu, să facă efortări îngrositoare, și Rusia este obicinuită cu aceea ca, în momente grele, să-și desfășure toate forțele ei. Istoria confirmă aceasta.

În privința alianțelor, se poate spune că arare ori aliații lucrează în comun; gelosia și diversitatea de interese es numai decât la iveală; trebuie să țină cineva seamă de toate acestea și să scie a profita cu dibăcie de desbinarea aliaților. Alianțele și neutralitățile, pe care le ar încheia Prusianii, pot să fie lesne sfărâmate, îndată ce armele lor n'ar fi victorioase.

Totuși, punctul principal în care sperăm noi, în care avem încredere noi, este superioritatea moralului soldatului rus, forța de rezistență a armatei rusesci, față cu care nu poate nimic organizarea germană. Napoleon, cel mai mare cunoscător în arta războiului, țicea că într'un războiu succesul atărnă pentru două treimi dela elementul moral.

Mai sunt încă și alte împregiurări care ne sunt favorabile. Printre acestea numărăm recente experiența de războiu (războiul din 1877 — 1878) pe

când prusianii trăesc în pace de unsprezece ani. Și dacă este de o mare însemnătate de a avea capi experimențați și încercați în foc, totuși nu este de o mai mică însemnătate ca masa celor conduși să fie experimentată și încercată în foc.

Calitatea teatrului de resboiu pe care-l oferă Rusia (adâncimea și întinderea ei), împedecă de a reperta victorii decisive asupra armatei rusești. Dacă armata n'ar fi formată sau ar simți că nu este încă în stare de a da o bătălie, apoi ea nu este silită la aceasta, întinderea teatrului de resboiu îi permite să se dea în laturi.

A vorbi despre o ocupațiune a Moscovei sau a Petersburgului, ar fi ridicol; de altmintea, aceste orașe nu joacă pentru Rusia acel rol pe care-l joacă de esemplu Parisul pentru Franca.

A pune mâna pe țeară și pe isvoarele ei de putere, nu este cu puțință din cauza mării întinderi a teritorului nostru, și prin urmare este anevoae a reperta succese definitive. Dar ni se va țice că Prusianii nu vor procede astfel. Ei vor profita de iuteala chipului lor de a mobiliza, vor ocupa regatul Poloniei, se vor mulțami de aceasta și se vor pregăti de apărare.

Dar ori cât de repede și ori cât de plină de succes ar putea fi înaintarea lor, totuși nu credem că vor reuși a pune mâna pe fortărețele Nowo Georgiewsk, Ivangorod și Brest-Litewsk. Dar întru cât aceste fortărețe nu se vor afla în mâinile Prusianilor, ei nici nu se pot considera ca stăpâni pe țeară. În acest răstimp, putem mobiliza și noi, putem concentra trupele noastre în Rusia și porni cu ele la atac. De altmintea, nu este tocmai anevoae la începutul resboiului, de a împedeca chiar mobilizarea armatei prusiane și intrarea ei pe teritoriul nostru.

Ca concluziune vom declara încă că nu este în interesul nostru de a arăta mijloacele cu care putem opera contra Prusianilor. Punctul principal este că ele există.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Sibiu, Decemvrie.

(Ședința din 13 Decemvrie a. c. a comitetului administrativ al comitatului Sibiu. (Înceere.)

Se prezintă recursul lui Isidor Halbreich din Vurper. Halbreich se plânge, că comuna Săcădate ș'a rezervat prin un concludreptul, de ași alege din cei trei licitanți, cari au oferit mai mult la licitațiunea regalului de cărcimărit, ținută în 25 Octomvrie 1882 pe care ar voi și că în ședința din 26 Octomvrie a conferit regalul lui Thoma Herbert și nu, după cum se cuvenea, lui Isidor Halbreich, cu toate că acesta a oferit mai mult. Halbreich a dat 1628 fl. 89³/₄ ear Herbert 1430 fl. Prin declarațiunea sa din 26 Octomvrie s'a obligat însă Herbert a întregi ofertul său la suma de fl. 1628.89³/₄.

Fiind ofertul nemotivat, se respinge și se aprobă concludreptul comunei.

Se prezintă raportul presiului de la sedria orfanală.

În decursul lui Noemvrie au fost 900 esebite. Dintre acestea s'au decis 716 și au ramas în restanță 184.

S'au eliberat de sub tutorat 34 persoane și s'au decis în mod definitiv 3 afaceri de curatelă. Au intrat 41 de succesiuni. Cassa s'a aflat la scontrare în cea mai bună ordine. Starea cassei singulare e următoarea: a) restul cassei 60 cr. b) obligațiuni private 230,176 fl. 16 cr, în prețioase 88 fl. Starea cassei cumulative e: c) restul casse, 3 fl. 43 ¹/₂ cr. b) obligațiuni private 6267. fl. 96 cr.

Starea cassei cumulative din S. Sebeș a) restul cassei 37 fl. 12 cr. b) în obligațiuni private 10,048 fl. 27 cr.

Starea Cassei cumulative din Nocrich:

a) restul Cassei fl. 60 cr. b) obligațiuni private 73 fl. 33¹/₂ cr.

Din raportul scaunului orfanal al Sibiuului se vede, că sunt în restanță cu finea lui Octomvrie 52 acte. În Noemvrie au intrat 181 acte. S'au decis 184 și au ramas în restanță 49.

Starea cassei singulare urbane din Sibiu e: a) cu finea a lui Octomvrie 519,244 fl. 94¹/₂ cr. b) crescământul din Noemvrie 4,855 fl. 64 cr. c) Spesat în Noemvrie 20,804 fl, 86 cr. d) starea cu finea lui Noemvrie 503,295 fl. 62 cr.

Din raportul scaunului orfanal din Sebeș se vede, că în decursul lui Noemvrie au intrat 92 acte. În doue ședințe s'au ptractat 70 acte afară de ședința 5.

Toate cele 75 acte le a referat primariul însuși, căci el a reprezentat după raport în luna trecută personalul de concept al scaunului orfanal din Sebeș.

Starea cassei oficiului orfanal din Sebeș e: a) în hârtie și bani: Venite 2127 fl. 58 cr. eșite 1939 fl. 33 cr. rest 188 fl. 25 cr. b) obligațiuni publice: Venite 310 fl, eșite nu sunt, rest 310 fl. c) obligațiuni private: Venite 60,915 fl. 24³/₁₀ cr. eșite 1007 fl. 8⁶/₁₀ cr. rest 59,608 fl. 15⁷/₁₀ d) prețioase: Venite 288 fl. 44 cr. eșite nu sunt, rest 288 fl. 44 cr. e) bani după numerare; Venite 43 fl. 25¹/₂ cr. eșite nu sunt rest 43 fl. 25¹/₂ cr.

După raportul fisicului comitatens au ramas cu finea lui 18 indiviși bolnavi de bubat în spital. Prin medici s'au însinuat cu finea lui 18 persoane bolnave.

În jumătatea întâia a lui s'au întemplat 8, în a doua jumătate a lui 2 casuri de moarte.

Bubatul nu e încă curmat din acest motiv se susțin încă măsurile luate.

În zilele din urmă s'au ivit între locuitorii români din Turnișor casuri de bubat. Medicul cercual a luat din motivul acesta măsurile de lipsă.

Se prezintă raportul inspectorului de dare. Colectarea dărei directe a contribuitorilor de ecual a contribuitorilor la fondul de pensiune învățătoresc și a dărei de consum după zăchar, cafea și bere e favoritoare. În raport cu anul trecut e nefavorit rezultatul colectării dărei de consum după vin și carne, a tacselor de timbru și de drept și a tacselor militare. În privința celor din urmă se arată o restanță nemulțamitoare. Nemulțamitor e rezultatul în privința aceasta în Sibiu. În competiția de dare preliminară cu fl. 173,948.48¹/₂ au ramas restanți 19. 42% sau fl. 33,782. 68¹/₂; în tace militare e restanță de fl. 2460. 36 cr., apoi o sumă considerabilă în darea extremă și în tacele de timbru.

Recolta din anul acesta îndreptătesce a aștepta, referitoriu la asigurarea plății dărilor, rezultatul cel mai favoritoriu. Ministrul de finance cere dela inspectorul de dare rezultatele cele mai mulțamitoare. De altă parte însă sunt la ușe alegerile amplotațiilor comunale, ceea ce cam apasă rezultatul colectării de dare. Timpul pentru colectare e foarte scurt. Din motivele și considerările acestea ar fi necesar: să se aplice cea mai mare forță legală în privința solvirilor prescrise.

Inspectorul de dare face propunerea: „după ce restanțele de dare se urcă la fl. 182,363.83 cr. și suntem îndreptățiți prin urmare a crede, că dacă nu se va desfășura cea mai mare activitate, nu se va putea colecta nici darea prescrisă pe anul acesta decum restanțele din anul trecut, o împregiurare nejustificabilă în raport cu recolta din acest an, rigoarea aplicării legii anumit a §. 62 al art de lege XV din 1876 să se enunțe și să se împuternicească inspectorul ca la cas, când nu s'ar satisface în decurs de 14 zile deciziunii comitetului din 13 Noemvrie 1882 Nr. 898, apoi cercularul inspectoratului reg. Nr. 6702 ex 1882, și nu ar intra restanțele, colectarea dărei pe să se facă contul cetățenilor s'au a organelor întârțiate prin aplicarea execuțiunii pe lângă un raport, ce va avé a se așterne din partea inspectorului ulteriormente.

Făță cu propunerea inspectorului de dare face contrapropunere membrul comitetului administrativ Josef Möferdt, că față

cu organele însărcinate cu colectarea dărei să nu se aplice cele propuse de inspectorul de dare. Într'o vorbire mai lungă desfășurată Möferdt motivele, cari l'au îndemnat la fa cerea contrapropunerei.

Comitetul Sibiuului a fost totdeauna punctuos în solvirea dărei față cu erariul reg. de dare, așa încât i s'a exprimat recunoștință. E adevărat, că sunt multe restanțe. Causa nu e reavoința solvenților, ci în genere referințele, în cari trăim. Au secat tare isvoarele de câștig. Meseriași cari își duc manufacturile lor la țergari, abia capătă pe acelea atâta, ca săși poată acoperi speșele de drum.

Presidiul observă puceșend din punct de vedere al competenței comitetului administrativ la propunerea inspectorului de dare că comitetul nu e îndreptățit a respinge atare propunere.

Comitetul îi stă numai în competența a afla numai o modalitate pentru prelungirea termenului pentru aplicarea faptică a măsurilor propuse de inspectorul.

Spre justificarea sa și a comitetului administrativ își susține inspectorul propunerea, ca se nu se facă responsabili. Măsuri drastice a întrebuițat inspectorul și până acum numai în astfel de locuri, unde mijloacele legale au ramas fără rezultat. În modul acesta va urma și în cazul pe față.

La rezultatele îmbucurătoare de până acum a contribuit și aceea împregiurare că restanțele din anii trecuți au fost neînsemnate în comitatul acesta.

Inspectorul scolar spriginesce propunerea inspectorului de dare.

Punându-le la vot se primesce propunerea inspectorului de dare cu majoritate precumpănitoare.

Referintele de dare prezentează decusul ministeriului de finance referitoriu la diferența între erariul reg. și între firma de aici I. B. Misselbacher, pentru măsurarea dărei de consum pe zăchar și cafea pe periodul din 1 Aprilie până la finea lui August 1881. Ministrul de finance a aprobat concludreptul, luat în cestiunea aceasta de comitetul administrativ în 13 Noemvrie a. e., față cu care a fost apelat inspectorul de dare.

Cu esecutarea concludreptului aprobat se însărcinează inspectorul de dare reg.

Se decide și introduce execuțiunea reală pentru restanțe de dare contra lui Ioan Negru și conșoți din Ruși.

Să respinge, ca nemotivată, apelațiunea servitorului suplitor dela direcțiunea financiară, Ioan Weidenfelder, la decusul inspectorului de dare reg. de sub Nr. 5984: 1882 pentru măsurarea dărei de venit cu fl. 3. 50 cr.

Asemenea se resping două recurses a învățătorului în pensiune de aici, Friedrich Sturm, contra ameliorării dărei față cu anul trecut.

Se decide și introduce execuțiunea asupra averei imobile, lipsind averea mobilă a mai multor restanțieri.

Rapoartele lunari a inspectorului de scoale și a procurorului de stat se iau spre sciință și se enunță ca concludrept fără desbateri propunerile de referenți.

Propunerile referentului în afaceri agricole, la crearea unui statut despre esecutarea pescuitului pe teritoriul comitatului Sibiu, apoi la regularea și adaptarea Oltului pentru navigațiune, s'au primit cu majoritate de voturi precumpănitoare.

Ședința începută la 10 oare a. m. se încheie la 1 oară după ameași.

Am creșut că cele de mai sus, publicate în „H. Z.“, va fi bine a le sci și cetitorii diarului nostru.

Brad în 12 Decemvrie 1882. Un an și jumătate au trecut deja, de când cruda moarte au răpit din mijlocul nostru pe directorul acestui despărțământ al Asociațiunii Transilvane, pe zelosul și neobositul protopresbiter al tractului nostru Zarand, Nicolae I. Mihelțan, și încă nici până în present nu s'au ales alt director în locul densusului, de și din partea subscrisului s'au convocat Dni membrii ai Asociațiunii din acest des-

părțământ în 2 rânduri de a participa la ședința extraordinarie, pentru efetuenda alegere din cestiune și alte agende, — și încă prima dată, nu mult după repausarea amintitului director, eară a doua oară după ce și cassariul acestui despărțământ dl profesor gimnas. Nicolae Mărginean, s'au depărtat pentru totdeauna din mijlocul nostru, — însă fără rezultat, căci prima dată, la timpul defipt sau prezentat numai doi Dni membrii, eară a doua oară, și acestora le-au venit mai bine la socoteală, a nu se presenta. Drept aceea cugețând eu, — că unii dintre Dni membrii, cari conduceau odinioară cu mare zel și energie toate afacerile întregului fostului nostru comitat fericit „Zarand“, luând în considerare prosperarea și progresarea culturii poporului român din acest ținut, în special, ear' în general, interesul și ajungerea scopului Asociațiunii transilvane, ca mai competenți, își vor lua osteneală mai curând sau mai târziu, de a convoca adunarea generală a acestui despărțământ, și a conduce afacerile despărțământului, tot cu asemenea zel și energie, animând prin cuvinte și fapte și pe cealaltă Dni membrii de ași împlini cu scumpătate, datorințele prescrise în Statutul și Regularea mijloacelor spre ajungerea scopului Asociațiunii transilvane, pentru literatura română și cultura poporului român, și de a da sucursul și sprijinul lor posibil, atât spiritual cât și material, pentru înflorirea și ajungerea scopului Asociațiunii, care pentru poporul nostru român, după părerea mea modestă, este una dintre cele mai sacre și cele mai salutare instituțiuni: — am întrelăsat convocarea adunării generale.

Vedând însă că nici până în present nu s'au făcut nici un pas în această privință, și fiind și provocat din partea unor Dni membrii, vin cu această ocaziune de nou a ruga și a invita pe toți O. DD. membrii ai despărțământului cercului IX. (Brad) al Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, de a participa la ședința adunării generale extraordinarie, ținândă Joi în 30 Decemvrie 1882 st. v. la 10 oare a. m. în sala gimnasiunii română gr. or. din Brad.

Agendele acestei adunări vor fi:

1. Alegerea directorului despărțământului, în locul repausatului Nicolae Mihelțan, fost protopresbiter a tractului „Zarand“.

2. Alegerea a 2 membri în comitet, în locul dlor Nicolae Mărginean și Nicolae Hențu

3. După constituirea comitetului, acesta își va alege din sinul său, un cassariu, în locul dlui Nicolae Mărginean.

4. Alte propuneri din partea O. Dni membrii referitoare la prosperarea și progresarea despărțământului, precum și la ajungerea scopului Asociațiunii transilvane.

Tot odată îmi permit a revoca în memoria O. D. membri, — și ai ruga, că încât nu a satisfăcut deobligământului, de a solvi taca anuală pe anul espirat și sunt în restanță, să binevoiască, cu ocaziunea ținerii adunării generale ținende în diua mai sus menționată, se o aducă, și după constituirea comitetului, să o transpună nou alegându-lui cassariu, spre a se putea espeda fără amênare Onoratului Comitet central al Asociațiunii transilvane în Sibiu.

Petru Rimbaș,
direct. prov. și actuarul despărț.

Varietăți.

* (Însciințare prealabilă).
Balul „Reuniunii femeilor române“

din Sibiu se va ține în 23 Ianuarie st. n. 1883 în sala dela „Împăratul Romanilor“. Venitul curat e menit pentru înființarea unei scoale române de fete.

* (Convocare.) Conform statutelor reuniunii femeilor române din Zernești și giur, se convoacă membrele aceleiași a participa la ședința ordinară a adunării generale, ce va avea loc în 27 Decembrie a. c. la 2 oare post merid. în sala edificiului scolar din loc.

Zernești în 19 Decembrie 1883.

Maria Garoia
președintă.

* (Necrolog.) *Iosif Tempea*, preot greco-oriental, asesor cons. și profesor de limba și literatură română la Archigimnaziul din Lugoj cu fiu sei Liviu, Valeriu, Mariu Vespasian, și Letiția; *Alexandru Ursulescu*, paroch gr. or., și asesor cons. în Lugoj cu soția sa Maria ca părinți, precum și *Teodor Tempea* paroch gr. or. în Toracul-mare cu soția s'a Maria ca socrii; *Paul Tempea* administrator protopopesc al tractului Banat-Comloș cu soția sa *Anastasia*, ca cumnați; cumnatele *Eva Popescu*, preoteasa în Szent-Micloș; *Ecaterina văduvită Konda*; *Ana Marcovicu* preoteasă în Toracul-Mare; și *Juliana Bontilla* preoteasă în Lugojel cu inima sfâșiată de durere anunță moartea mult iubitei lor soție respective mamă, fiică, noră, și cumnată

Lucreția Tempea n. Ursulescu, carea în urmarea unui morb îndelungat în 14—26 Decembrie la 1 oară după meșul nopții în al 35-lea an al etății și al 19-lea al căsătoriei sale fericite a adormit în domnul.

Remășițele pămâtesci se vor depune spre răpaus etern în cimitierul gr. or. din loc la 2 oare după amiaza Mercuri în 15/27 Decembrie a. c.

Fie-i țărina ușoară și memoria eternă.
Lugoj în 14/26 Decembrie 1882.

* (Cărți didactice aprobate.) *Gramatica română* în scoalele elementare de V. Măndreanu, profesor în Caransebeș, atât manualul pentru învețători (prețul 1 fl. 20 cr.) cât și cel pentru scolari (legat cu 45 cr.), censurate din partea Senatului scolar al diecesei Caransebeșului prin corpul profesoral dela institutul pedagogic, s'au introdus prin cerculariul consistorial Nr. 764 scol. în toate scoalele noastre profesionale din diecesa Caransebeșului.

Motivele, care au îndemnat corpul profesoral a recomanda Consistoriului diecesan introducerea acestor manuale sunt: 1) Principiul inducțiunii, de care se folosese autorul la tractarea materiei de învățământ, dă cărților întieitate între toate manualele de felul acestora, îndemnând scolarul a-și abstrage însuși regulile gramaticale din limba reprezentată prin bucățile de cetire; 2) Manualele din cestiune, întemeiate pe principiul sus amintit sunt calificate a îndemna elevii la activitate proprie și procedând dela concret la abstract, numai a procura scolarilor cunoștințe gramaticale bine întemeiate, ci și a desvolta în mod natural facultățile spirituale ale copilului.

* (Mersul vapoarelor.) Agenția societății de navigație pe Dunăre ne face cunoscut că, cu începere de mâne 20 Decembrie, vapoarele de postă pe linia Turnu-Severin-Galați și vice-versa vor circula numai odată pe săptămână, și anume:

În jos, dela Turnu-Severin, în fiecare Vineri, 8 oare dimineața.

În sus, dela Galați, în fiecare Marți, la 9 oare dimineața. „Resb.“

Mai nou.

Guvernul României are intențiunea, țice „Curier. Financiar“, de a

trimite ca reprezentant al țerei la conferința ce se va întruni la Londra pentru cestiunea Dunărei, de d. Titu Maiorescu, care alături cu d. Ioan Gică, ministrul plenipotențiar la Londra, va susține drepturile României în această conferință.

Loterie.

Sâmbătă 30 Decembrie n. 1882.

Viena: 57 29 58 82 33
Timișoara: 17 51 62 28 76

Bursa de Viena și Pesta Din 30 Decembrie n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	118.75	118.50
Renta de aur ung. de 4%	85.50	85.45
Renta ung. de hârtie	84.65	84.50
Împrumutul drumurilor de fer ung.	134.75	133.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	89.15	89.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	109.—	109.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	93.50	93.75
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	97.—	98.—
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorșire	95.25	95.—
Obligațiuni urbariale temeșane	97.75	97.50
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorșire	95.25	95.—
Obligațiuni urbariale transilvane	97.50	98.25
Obligațiuni urbariale croato-slavo-voice	99.—	98.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	97.—	97.50
Sorși ungurești cu premii	113.75	113.75
Sorși de regularea Tisei	108.80	109.—
Datorie de stat austriacă în hârtie	76.30	76.25
Datorie de stat anstr. în argint	76.05	76.70
Renta de aur austriacă	95.40	95.25
Sorși de stat dela 1860	129.75	129.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	882.—	880.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	272.50	272.50
Acțiuni de credit anstr.	282.20	282.10
London (pe polița de trei luni)	119.40	119.30
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.—
Argint	—	—
Galbin	5.61	5.65
Napoleon	9.49	9.48
100 marea nemșeci	58.70	58.60

Nr. 263.

[325] 2—3

CONCURS.

Pe baza statutului organic § 63 combinat cu § 23 punct 5 și a instrucțiunilor votate de sinodul archidieceșan la 13/25 Aprilie 1877 Nr. 191 § 7, prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Săliștei.

Protopresbiterul tractului acestuia, ca atare, va fi totdeodată și paroch în locul central al tractului, anume în comuna Săliște, având a provedea una din parochiile de acolo.

Emolumentele împreunate cu acest post protopresbiteral sunt:

a.) venitele ordinari ale oficiului protopresbiteral, cari stau din ajutoriul de stat și din tacele ce incurg pentru ședule de cunnie pentru visitarea comunelor tractuale, pentru procese divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale;

b.) venitele ordinari ale unei parochii de clasa a doua din comuna Săliște, cu un relut pentru locuință.

La postul acesta pot concurge bărbați apți și binemeritați pe terenul bisericesc, în special aceia, cari după o pregătire cel puțin de 8 clase gimnasiale sau reali cu testimoniu de maturitate au terminat studiile teologice la vre-unul din institutele metropoliei noastre și au susținut cu succes bun esamenul riguros de calificățiune, sau carii după pregătirea indicată mai sus au terminat studiile teologice la vre-un institut ortodox afară de metropolia noastră, dar apoi au depus esamenul de calificățiune înaintea comisiei esaminătoare ai consistoriului archidieceșan.

Pot însă concurge și fără testimoniu de calificățiune profesorii de teologie și preoții chirotoniți înainte de introducerea esamenelor de calificățiune, dacă în celelalte au calificățiunea prescrișă mai sus.

În mod excepțional mai pot concurge și fără prescrișă calificățiune gimnasială acei administratori protopresbiterali, cari din privire la aplicabilitatea lor, la zelul și acuratețea manifestată în administrarea protopresbiteratului vor avea dela consistoriul

archidieceșan (plonar) specială îndreptățire la acest concurs.

Cei ce voesc a concurge la acest post, au ași așterne suplicele concursuale la Venerabilul Consistoriu archidieceșan în Sibiu, în restimp de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs în foaia „Telegraful român“, alăturând câte o tabelă de calificățiune, carea să conțină date esacte și speciali în următoarele rubrici: numele, caracterul (rangul bisericesc), și locuința concurrentului; anii etății (anul, luna și ziua născerei); studiile pregătitoare afară de celea teologice (anul, locul și categoria acelor esamen de maturitate, doctorat ș. a.), studiile pregătitoare teologice (anul și locul acelor și esamenul de calificățiune); serviciile de până acum pe terenul bisericesc (timpul locul și categoria acelor); în fine cunoștința limbilor și alte reflexiuni! Datele din aceasta tabelă sunt de a se întări cu documente, cari să se acludă în original, precum carte de botez, testimonii scolastice și de maturitate, testimonii teologice și de calificățiune, atestate de serviții bisericesci și eventualmente toate altfel de recomandări.

Sibiu, 23 Noembrie 1882.

Comitetul protopresbiteral al tractului Săliștei.

Moise Lazar m/p, Ioachim Muntean m/p,
admstr. ppresb. și președinte not. al comit. ppresb.

Nr. 216.

[324] 2—3

Prelungire de concurs.

Fiindcă în urma concursului publicat în Nrii 66. 67 și 68 ai „Tel. Rom.“ din anul acesta pentru întregirea parochiei gr. or., de clasa a III-a din comuna Burul, în terminul prescriș nu s'a însinuat nici un concursinte calificat, cu încuviințarea Preaven. consistoriu archidieceșan din 10 Septembrie a. c. 2968 se prelungește terminul concursului numit cu 15 zile dela prima publicare a acestei prelungiri în „Tel. Rom.“.

Ofenbaia, 13 Decembrie 1882.

Pentru comitetul parochial

Ioan Danciu m. p.,
adm. prot.

Nr. 450/1882

[322] 3—3

CONCURS.

Cu încuviințarea Venerabilului consistoriu archidieceșan din 28 Oct. a. d. Nr. 3347. B. se publică prin aceasta al doilea concurs pentru ocuparea postului de paroch în parochia de cl. III Stenea, ppresbiteratul Sibiului, cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt.

1. Dela fie care familie câte două zile de lucru;
2. Dela fiecare familie una ferdelă (măsură veche) cucuruz sfărmit.
3. Folosirea cimitierului.
4. Venitele stolari.
5. Lume de foc câte are lipsă din pădurea comună.

Doritorii de a ocupa acest post au ași așterne petițiunile lor instruite în sensul prescrișelor Stat. Org. la oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiului.

Sibiu, 15 Dec. 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al tractului Sibiului.

Nr. 415/1882.

[321] 3—3

EDICT.

Nicolae Popovicu, de religiunea greco-orientală din Ruși, comitatul Sibiului, carele de peste trei ani a părăsit cu necredință pe legiuita lui muere Maria n. Șerban, tot de acolo, fără a se sci ubicațiunea lui, se citează prin aceasta, ca în termin de trei luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea

subsemnatului for matrimonial, căci la din contră și în absența lui se va decide procesul intentat contră-i de cătră soția sa.

Sibiu, 5 Noembrie 1882.

Scaunul ppresbiteral gr. or. al tractului Sibiului, ca for matrimonial de I. instanță.

Nr. 447/1882.

[320] 3—3

EDICT.

Ioan Gurian de religiunea gr. or. din Mohu, comitatul Sibiului, carele aproape de patru ani a părăsit cu necredință pe legiuita sa soție Eva n. Nicolae Dafin, tot de acolo, fără a se sci ubicațiunea lui, se citează prin aceasta, ca în termin de trei luni dela publicarea acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului scaun ppresbiteral ca for matrimonial de I. instanță, căci la din contră și în absența lui se va decide procesul intentat asupra-i de cătră soția sa.

Sibiu, 24 Nov. 1882.

Scaunul ppresbiteral gr. or. al tractului Sibiului, ca for matrimonial de I. instanță.

Sz. 2347—1882 telekkvi.

[327] 1—1

Arverési hirdetmény.

A D. Szt.-Mártoni kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tetetik, miszerint Hermán Károly végrehajtónak Poczstelki Binder Mihály végrehajtást szendvő elleni 47 frt s járulékaí iránti végrehajtási ügyében miután az ez ügyben 1880 Junius 18-án megtartott árverésen vevő medgyesi Hermán Károly által megvett fekvőkört ígért vételért vevő teljesben be nem fizette, s így az árverési feltételeknek eleget nem tett, az 1881 évi LX t. cz. 185 §. értelmében bánatpénzének elvesztése mellett, a N. Szébeni „Albina“ takarék és hitelintézet kérelmére a Poczstelki 53 sz. tjkvben A + 1—19 r. sz. a. foglalt s 1/4 részben Binder Mihály tulajdonával felvet s 415 frt 50 kr. becsült ingatlanok az 1883 évi Január hó 16 napján d. e. 11 órakor Poczstelke község házánál megtartandó újabb árverésen becsírón alul is el fognak adatni.

Kikiáltási ár a fenntebb kitett becsár, árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% készpénzben, vagy ovadék képes papírban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, és pedig az első rész az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt a második rész ugyan azon naptól számított 30 nap alatt, a harmadik rész ugyan azon naptól számított 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után a birtokba lépés napjától számított 6% kamatokkal együtt a D. Szt.-mártoni kir. adó mint birói letéti pénztárnál lefizetni s ezt igazolni.

A megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóságnál és az illető községi előljárásnál megtekintethetők.

A kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

Dicső-Szentmárton 1882 évi November 17-ikén.

Kovácsy Károly, s. k.,
kir. járásbíró.

Pentru Serbători

Îmi permit a atrage cu tot respectul atențiunea asupra

decorațiunilor de tot felul pentru postul de Crăciun; — asupra

Pescelui-Murenă (Aalfisch), sardinelor rusești și franceze, hiringelor rotate, și olandeze, caviarului, (icre), rum, teă, făină, precum și asupra tuturor articolelor din specialitatea băcăniei, de calitate cea mai distinsă și pe lângă prețurile cele mai eftine.

[326] 2—4

Ludovic Fuchs

Strada pintenului și măcelarilor.

Cu totul noue

Sfărmitoare de cucuruz cu ventilator. — Tăietori de napi și tăietoare de paie recomandă pe lângă prețurile cele mai eftine

Fabrica de mașine agricole.

Andrei Rieger.

Sibiu.

[317] 3—3